

Protogènesi.

Sempre és difícil assignar un origen a les iniciatives socials perquè, la majoria de vegades, solen resultar conseqüència de l'esforç col·lectiu de moltes persones i institucions. De totes formes podríem dir que del Col·legi Professional se'n parla, en molts dels àmbits de l'educació social, des de mitjans dels anys vuitanta. De fet, ja en la I Trobada d'Educadors Especialitzats *Faustino Guerau* (Barcelona, octubre de 1988), en parlar de les formes organitzatives del col·lectiu professional, ja va fer aparició aquest objectiu. Però llavors, ni tan sols existien associacions d'educadors en tot l'Estat espanyol, ni una Federació que les coordinés. El tema es reprèn en el I Congrés d'Educadors de Pamplona (març de 1987) i en el X Col·loqui Internacional de la AIEJI⁽¹⁾ (Barcelona, novembre de 1989). La prioritat es fixà en la creació de la Diplomatura i en això es posaren tots els esforços fins 1991. Després va seguir un període de crisi en les Associacions d'Educadors que se superà a finals del 1993. D'aquesta crisi se'n surt col·lectivament, amb una sèrie d'objectius entre els que ocupa un espai central el Col·legi Oficial. Així doncs, en el I Congrés de l'Educador Social d'abril de 1995 a Múrcia, un dels àmbits temàtics oberts fou el del Col·legi Professional. Més en concret, l'Associació Professional d'Educadors Socials de Catalunya – APESC–, escull des del 1994, aquesta com una de les seves fites fonamentals per al bienni 1994-96. I en aquesta línia inicia des del 94 diferents contactes institucionals, polítics, amb altres col·lectius professionals, alumnes...

A la vegada, en altres àmbits, sobretot en les Universitats que estaven impartint la Diplomatura, sorgeixen agrupacions d'alumnes i algunes associacions que també es plantegen aquest com un dels seus objectius. Des del 1993, alguns alumnes de la Universitat de Barcelona s'agrupen amb aquesta finalitat. Una mica després, també es produeixen aquests processos a la Universitat Ramon Llull, a la Universitat Autònoma... I el Congrés de Múrcia, ofereix un bon espai de trobada per a tots els alumnes de la Diplomatura que acaben realitzant esforços de coordinació estatal. A Catalunya, aquesta coordinació es plasmarà en la creació, a la primavera de 1996, de l'ADESC, Associació de Diplomats d'Educació Social de Catalunya.

El procés de creació

Al juliol de 1995, quan la primera promoció de Diplomats en Educació Social⁽²⁾ ja és al carrer, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya (més en concret la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques) assumeix aquesta iniciativa com a possible i es posa en contacte amb l'APESC (també com una continuació dels contactes que ja s'estaven mantenint), per veure com se li pot donar forma. L'APESC realitza una demanda formal de creació que significa el començament d'una trajectòria

Del Col·legi Professional se'n parla, en molts dels àmbits de l'educació social, des de mitjans dels anys vuitanta

administrativa, legislativa i política que acabarà el setembre de 1996. Aquest fet de sortida mobilitza molts altres elements que hi intervenen i s'inicia un procés que ha resultat, no sense dificultats i gràcies a l'esforç de tots (educadors i educadores en actiu, diplomats i diplomades, estudiants, estaments acadèmics, administracions....) una experiència de concreció d'**estratègies el més obertes, transparents, participatives i integradores possible.**

Els resultats són encoratjadors: en el procés s'ha aconseguit seure en la mateixa taula de discussió a *quasi* tots els interessos que conflueixen en la configuració social de l'Educació Social: Administració, partits polítics, universitats, alumnes, diplomats, educadors en actiu... No seria bo perdre aquest espai comunicatiu tan prenyat d'institucions.

Els elements clau de debat.

No tot ha estat un camí planer i sense entrebancs. La concepció del col·legi no és la mateixa la que es plantejaven els diferents elements i s'han hagut de realitzar esforços de negociació i de trobada, per part de tots, perquè el resultat fos un col·lectiu cohesionant i unit.

Es podrien diferenciar dos orígens en aquelles qüestions que han centrat el debat del text proposat pel Govern de la Generalitat (Butlletí o Diari del Parlament de Catalunya del 2 de febrer de 1996). Unes qüestions provenien de certs corrents que es donen en l'àmbit parlamentari i que busquen concretar-se en aquelles iniciatives que puntualment s'estan donant. En el nostre cas aquests corrents es concentraven en la introducció d'una exoneració de col·legiació per a alguns col·lectius de professionals al servei de l'Administració⁽³⁾. Això trencava el principi legal, actualment fixat en la legislació catalana de **Col·legiació obligatòria**, generant un precedent que no s'entenia bé perquè es feia utilitzant una via indirecta. Si s'ha de canviar la llei de Col·legis Professionals (cosa que alguns pensem) que es canviï, i així tots estarem en situació d'igualtat. Però utilitzar normes de rang inferior per modificar el marc d'actuació d'uns, que queden en situació de greuge comparatiu en relació a altres, no s'entén. I així s'ha fet patent, per part de la majoria del col·lectiu afectat, en el debat.

Les altres han vingut de la discussió sobre els **mecanismes i els límits de l'habilitació professional** que la proposta de llei contemplava en la seva disposició transitòria quarta. Jo crec que seria just dir que la intencionalitat de tots els qui han defensat posicions diferenciades ha estat la d'assegurar uns nivells de qualitat de la intervenció professional i un reconeixement social més elevat. El que uns possessin més èmfasi en la defensa del col·lectiu d'educadors en actiu (molts d'ells sense formació específica però amb amplis *currículums* formatius i d'experiència professional) i altres en la titulació, no són més que matisos de la mateixa preocupació. El resultat, limitador encara que integrador, i que assegura espais de control externs, pot fer-nos sentir satisfets a tots.

La nostra imatge i el reconeixement de la nostra professió milloraran

El Col·legi Oficial: un instrument útil

Sí, perquè el Col·legi s'ha de veure, més que com una fita o un objectiu social-ornamental assolit, com un instrument. Un instrument útil en la defensa de l'espai professional en dos aspectes:

1. Com espai de trobada i integració dels diferents perfils-itineraris (animadors, educadors especialitzats, educadors d'adults...) i de les diferents formacions (diplomats i no diplomats) i experiències que configuren la realitat de l'Educació Social dels noranta.

La via extraordinària d'habilitació professional que el Col·legi Català obre, és importantíssima, ja que possibilita un camí just de reconeixement a aquells que des del seu treball en el dia a dia han anat constituint aquesta professió. I serà espai de trobada també, no tan sols pels seus continguts, sinó per la seva gestació.

2. I instrument útil com a referent social, amb un major reconeixement i un major poder d'intervenció en la defensa dels límits i dels continguts de la nostra pràctica professional.

Deixant de banda, ja que no correspondria a aquest espai, la qüestió sobre el possible caràcter corporatiu dels Col·legis, l'Educació Social sortirà reforçada amb aquest **nou mediador en la interlocució social** de la nostra professió, per les competències que les lleis atribueixen en aquest moment a aquestes entitats.

El que queda per venir

Un cop aprovada la llei pel Parlament de Catalunya, que crearà el Col·legi d'Educadors i Educadores Socials de Catalunya, s'iniciarà un procés que podríem denominar de **constituent**. El Col·legi, com a professió organitzada, estarà regit durant una temporada per uns estatuts provisionals i per una Comissió Gestora (que quedarà definida en la mateixa llei de creació) la qual tindrà, bàsicament, tres encàrrecs: acceptar i aprovar les sol·licituds de col·legiació, elaborar uns estatuts definitius (que hauran de ser aprovats per assemblea) i convocar una assemblea de tots els col·legiats que, a més d'aprovar els estatuts definitius, escollirà els òrgans rectors del col·legi. S'iniciarà, doncs, un moment interessant per a la professió del qual en dependrà molt el futur, on es fa desitjable que puguem participar tots i totes.

Carlos Sánchez-Valverde i Visus

Associació Professional d'Educadors Socials de Catalunya (APESC)

- (1) Associació Internacional d'Educadors de Joves Inadaptats, a la qual està adherida la Federació Estatal d'Associacions Professionals d'Educadors Socials -FEAPES-.
- (2) L'existència d'una titulació universitària, segons la legislació actual sobre Col·legis Professionals, és una condició necessària, però no suficient per la creació d'un col·legi Professional. Cal que concorrin altres condicions com la de necessitat social, maduresa auto-organitzativa del col·lectiu, demanda, etc.
- (3) Article 3 de la proposta de llei.